[1964] 2 ఎస్ సి ఆర్ 197

1963, మార్చి 4.

ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం

v.

జోగేంద్ర సింగ్

(పి. బి. గజేంద్రగడ్కర్, ఎం. హిదయతుల్లా మరియు జె. సి. షా జె.జె.)

పబ్లిక్ సర్వెంట్-డిసిప్లినరీ ప్రొసీడింగ్స్-ప్రొసీడింగ్స్ - ప్రొసీజర్- మే- యూపీ డిసిప్లినరీ ప్రొసీడింగ్స్ (అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్) రూల్స్, 1947, రూల్ 4 (2).

పిటిషనర్ కింద 1937 లో నాయబ్ తహసీల్దార్ గా నియమితులయ్యారు. ఆగస్టు 4, 1952 న, అతనిపై వచ్చిన ఫిర్యాదులపై సస్పెండ్ చేయబడింది మరియు అతని కేసును నిబంధనల ప్రకారం నియమించిన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్కు విచారణ కోసం పంపారు. ప్రొసీడింగ్స్ పెండింగ్ లో ఉండగానే పిటిషనర్ ప్రవర్తనపై అదనపు ఫిర్యాదులు అందాయని, ప్రతివాదిపై తదుపరి అభియోగాలను విచారణకు పంపాలని పిటిషనర్ ప్రతిపాదించినట్లు సమాచారంతో ట్రిబ్యునల్ కు తెలియజేశారు. ట్రిబ్యునల్ ఈ అదనపు అభియోగాల స్వీకరణ కోసం వేచి చూడలేదు మరియు విచారణలో అతనిపై మోపిన అభియోగాల నుండి 1952 ఆగస్టులో నిర్దోషిగా ప్రకటించింది. 1956 అక్టోబరు 28 న ప్రతివాదిని మళ్లీ సస్పెండ్ చేసి, అదనపు ఫిర్యాదులపై మోపిన అభియోగాలను ఆయనకు అప్పగించారు. ప్రతివాది తన వివరణను సమర్పించి, నిబంధనల ప్రకారం విచారణను అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ కు అప్పగించవచ్చని అభ్యర్థించారు; కానీ అతని అభ్యర్థన తిరస్కరించబడింది మరియు అతనిపై క్రమశిక్షణ చర్యలు తీసుకునే ఆదేశాలతో కేసును కమిషనర్ కు అప్పగించారు. ప్రతివాది రిట్ పిటిషన్ ను హైకోర్టు అనుమతించి, సివిల్ సర్వీసెస్ రూల్స్ లోని 55 వ నిబంధన ప్రకారం విచారణను నియమించిన అథారిటీ నిర్వహించాలని ఆదేశిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేసింది.

గవర్నరుకు విచక్షణాధికారాన్ని ప్రసాదించే ఆర్.4 (!)లోని "మే" అనే పదం వలె, సబ్-ఆర్ లో "మే" అనే పదం వలె ఈ న్యాయస్థానంలో నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న. (2) అతనికి విచక్షణను ప్రసాదించండి, లేదా "మే" అనే పదాన్ని సబ్-ఆర్ లో ఇస్తారు. (2) నిజంగా "సంకల్పం" లేదా "తప్పనిసరి" అని అర్థం.

పైన పేర్కొన్న నియమంలోని "మే" అనే పదం సబ్-ఆర్ లో మాదిరిగానే నిర్మాణాన్ని పొందితే ఆర్. 4 (2) యొక్క మొత్తం ఉద్దేశ్యం నిరాశ చెందుతుంది. (1) నిబంధన 4 (2) అమలు చేయడం యొక్క స్పష్టమైన మరియు స్పష్టమైన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు తమ కేసులను ట్రిబ్యునల్ ద్వారా విచారించాలని గవర్నర్ ను అభ్యర్థించడానికి అవకాశం కల్పించడం. అందువలన ఆర్.4 (2) గవర్నరుపై ప్రభుత్వోద్యోగి చేసిన అభ్యర్థనను ఆమోదించవలసిన బాధ్యతను విధిస్తుంది మరియు ప్రస్తుత సందర్భంలో అటువంటి అభ్యర్థన మంజూరు చేయబడనందున, అప్పీలు విఫలం కావాలి.

సివిల్ అప్పీలేట్ జ్యూరిస్డిటన్ : సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 301 ఆఫ్ 1961.

అలహాబాద్ హైకోర్టు (లక్నో బెంచ్) మార్చి 10, 1960 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల నుండి 1959 ప్రత్యేక అప్పీల్ నంబర్ 40 లో అప్పీల్.

పిటిషనర్ తరఫున కె.ఎస్.హజేలా, సి.పి.లాల్.

ప్రతిస్పందకుడి తరఫున కె.ఎల్.గోసేన్ మరియు ఎల్.సౌనిత్ లాల్. 1963, మార్చి 4.

కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో..

గజేంద్రగడ్కర్ జె . - ఈ అప్పీలులో తలెత్తే సంక్షిప్త అంశం ఉత్తర ప్రదేశ్ క్రమశిక్షణా చర్యలు (అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్) రూల్స్, 1947 లోని రూల్ 4 (2) నిర్మాణానికి సంబంధించినది (ఇకపై దీనిని రూల్స్ అని పిలుస్తారు). అన్న ప్రశ్న ఉత్పన్నమవుతోంది. ప్రతివాది జోగేంద్ర సింగ్ 1937 లో ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం కింద నాయబ్ తహసీల్దార్ గా నియమించబడ్డాడు. 1952 ఆగస్టు 4 న ఆయనపై ఫిర్యాదులు అందడంతో సస్పెండ్ చేసి, ఆ ఫిర్యాదులపై విచారణ చేపట్టారు. అందుకు అనుగుణంగానే ఆయనపై అభియోగాలు మోపారు! అతని కేసును విచారణ కోసం నిబంధనల ప్రకారం నియమించిన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ కు పంపారు. ట్రిబ్యునల్ విచారణ జరిపి 1953 ఆగస్టులో అతనిపై మోపిన అభియోగాల నుంచి ప్రతివాదిని నిర్దోషిగా ప్రకటించింది. ట్రిబ్యునల్ ముందు ప్రొసీడింగ్స్ పెండింగ్ లో ఉండగా, ప్రతివాది ప్రవర్తనపై అప్పీలుదారుకు అదనపు ఫిర్యాదులు అందాయి, మరియు ప్రతివాదిపై తదుపరి అభియోగాలను విచారణకు పంపాలని పిటిషనర్ ప్రతిపాదించినట్లు పిటిషనర్ ద్వారా ట్రిబ్యునల్ కు సమాచారం అందింది. ట్రిబ్యునల్ ఈ అదనపు ఛార్జీల స్వీకరణ కోసం వేచి చూడలేదు, ఎందుకంటే ప్రభుత్వం ఇప్పటికే తనతో అభియోగాన్ని కొనసాగించాలని కోరింది మరియు తన విచారణను ముగించింది. అందుకే 1955 అక్టోబర్ 28 న ప్రతివాదిని మళ్లీ సస్పెండ్ చేసి, 1956 అక్టోబర్ 29 న ఆయనపై వచ్చిన అదనపు ఫిర్యాదులపై అభియోగాలు మోపారు. నవంబర్ 12, 1956 న ప్రతివాది తన వివరణను సమర్పించి, అప్పీలుదారుడు తనపై విచారణ కొనసాగించాలనుకుంటే, నిబంధనల ప్రకారం అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ కు అప్పగించవచ్చని అభ్యర్థించాడు.

1958 జూన్ 28 న, యుపిలోని రెవెన్యూ డిప్యూటీ సెక్రటరీ బోర్డు ప్రతివాదికి తన కేసును గోరఖ్ పూర్ డివిజన్ కమీషనర్ కు అప్పగించామని, అతనిపై క్రమశిక్షణ చర్యలు తీసుకునే ఆదేశాలను జారీ చేశామని, తనపై వచ్చిన అభియోగాలను విచారణ కోసం అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ కు అప్పగించాలన్న తన అభ్యర్థన తిరస్కరణకు గురైందని తెలియజేశారు.

ఆ తరువాత, ప్రతివాది జూలై 14, 1958 న అలహాబాద్ లోని హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశాడు మరియు సివిల్ సర్వీసెస్ (వర్గీకరణ) యొక్క రూల్ 55 కింద అప్పీలుదారు నియమించిన విచారణ అధికారి ముందు తనపై తీసుకోవలసిన చర్యలను రద్దు చేస్తూ అప్పీలుదారుపై రిట్ లేదా ఆదేశాలు లేదా తగిన ఉత్తర్వు జారీ చేయాలని అభ్యర్థించాడు. నియంత్రణ మరియు అప్పీల్) నిబంధనలు. రిట్ పిటిషన్ ను విచారించిన సింగిల్ జడ్జి ప్రతివాది గెజిటెడ్ అధికారి కావడంతో నిబంధనల ప్రకారం నియమించిన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ ద్వారా విచారణ జరిపించాలన్న తన అభ్యర్థనను పిటిషనర్ అంగీకరించాల్సి ఉంటుందని పేర్కొన్నారు. అందుకే రిట్ పిటిషన్ ను అనుమతించి, సివిల్ సర్వీసెస్ రూల్స్ లోని రూల్ 55 ప్రకారం నియమించిన అథారిటీ విచారణ జరపాలని ఆదేశిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేశారు.

ఈ ఉత్తర్వులను పిటిషనర్ ఆ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ముందు లెటర్స్ పేటెంట్ కింద అప్పీల్ ద్వారా సవాలు చేశారు. సింగిల్ జడ్జి అభిప్రాయంతో ఏకీభవించిన డివిజన్ బెంచ్ అప్పీలును కొట్టివేసింది. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ సంబంధిత హైకోర్టు నుంచి సర్టిఫికేట్ కోసం దరఖాస్తు చేసుకుని, ఆ సర్టిఫికేట్ తోనే ఈ కోర్టుకు వచ్చారు.

నిబంధనల్లోని రూల్ 4(2) యొక్క న్యాయమైన మరియు సహేతుకమైన నిర్మాణంపై దిగువ న్యాయస్థానాలు సాధించిన నిర్ధారణకు మద్దతు లేదని పిటిషనర్ తరఫున శ్రీ హజేలా వాదించారు. ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో నిబంధనల్లోని రూల్-1 లో పేర్కొన్న అధికారులపై క్రమశిక్షణా చర్యలను అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ ముందు విచారించాలని ఆదేశించే అధికారం గవర్నర్ కు ఉందని, అయితే ఆ విషయంలో గవర్నర్ కు ఎలాంటి బాధ్యత లేదని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. ఒకవేళ గవర్నర్ అలా నిర్ణయిస్తే సివిల్ సర్వీసెస్ రూల్స్ లోని రూల్ 55 ప్రకారం ఆ విచారణను ఆ మేరకు నియమించిన సముచిత అథారిటీ ద్వారా నిర్వహించవచ్చు. విచారణను అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ నిర్వహించాలా, లేదా తగిన అథారిటీ నిర్వహించాలా అనేది పూర్తిగా గవర్నర్ విచక్షణాధికారానికి సంబంధించిన అంశం.

మరోవైపు, గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కేసులకు సంబంధించి, వారు నిబంధనలలోని రూల్ 4 (2) పరిధిలోకి

వస్తారని, సదరు రూయిక్ నిష్పాక్షిక నిర్మాణంపై, గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి తనపై విచారణను అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ నిర్వహించాలని కోరితే, అది స్పష్టమవుతుందని హైకోర్టు పేర్కొంది. గవర్నర్ తన అభ్యర్థనను మన్నించక తప్పదు. కాబట్టి, మా నిర్ణయానికి తలెత్తే సంకుచిత అంశం ఏమిటంటే, ఈ రెండు అభిప్రాయాలలో ఏది నిబంధనల యొక్క రూల్ 4 (2) యొక్క ప్రభావాన్ని సరిగ్గా సూచిస్తుందని చెప్పవచ్చు. రూల్ 4 ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:-

4. (1) ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతానికి చెందిన వ్యక్తిగత ప్రభుత్వ ఉద్యోగి లేదా ప్రభుత్వోద్యోగులు లేదా ప్రభుత్వోద్యోగులకు సంబంధించిన ట్రిబ్యునల్ కేసులను గవర్నర్ ప్రస్తావించవచ్చు: -

ఎ) అవినీతి;

(బి) విధులను సక్రమంగా నిర్వర్తించడంలో వైఫల్యం;

(సి) పదేళ్లకు పైగా పదవిలో ఉన్న ప్రభుత్వోద్యోగిలో సాధారణ అసమర్థత; మరియు

(డి) వ్యక్తిగత అనైతికత.

2) గవర్నర్ తన సొంత అభ్యర్థన మేరకు గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి విషయంలో సబ్ రూల్ (1)లో పేర్కొన్న అంశాలకు సంబంధించి తన కేసును ట్రిబ్యునల్ కు పంపవచ్చు.

సబ్ రూల్ (1)లోని మొదటి భాగంలో పేర్కొన్న ఉద్యోగులకు సంబంధించి క్లాజులు (ఎ) నుంచి (డి) కిందకు వచ్చే ట్రిబ్యునల్ కేసులను రిఫర్ చేసే విచక్షణాధికారాన్ని రూల్ 4(1) గవర్నర్ కు ఇస్తుంది. ఈ కేసులకు సంబంధించి సంబంధిత ప్రభుత్వోద్యోగి తనపై విచారణను ట్రిబ్యునల్ నిర్వహించరాదని, ఈ విషయం పూర్తిగా గవర్నర్ విచక్షణపై ఆధారపడి ఉంటుందని చెప్పలేదు. సబ్ రూల్ (1) వర్తించే ఉద్యోగుల తరగతుల్లో గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను కూడా చేర్చారని, రూల్ 4 (1) తనంతట తానుగా నిలబడి ఉంటే, గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు కూడా తమపై విచారణను ట్రిబ్యునల్ నిర్వహించరాదని వాదించే హక్కు ఉండదని స్పష్టం చేశారు. ఈ నిబంధన నేపథ్యంలోనే రూల్ 4(2)ను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

రూల్ 4(2) ప్రకారం గెజిటెడ్ ప్రభుత్వోద్యోగులకు సంబంధించి సబ్ రూల్ (1)లోని క్లాజులు (ఎ) నుంచి (డి)లో పేర్కొన్న అంశాలకు సంబంధించి తమ కేసులను ట్రిబ్యునల్ కు పంపాలని గవర్నర్ కు విజ్ఞప్తి చేసే హక్కు ఉంది. గవర్నరుకు విచక్షణాధికారాన్ని ప్రసాదించే రూల్ 4 (1)లోని "మే" అనే పదం వలె, సబ్ రూల్ (2) లోని "మే" అనే పదం ఆయనకు విచక్షణను ఇస్తుందా లేదా సబ్ రూల్ (2) లోని "మే" అనే పదానికి నిజంగా "ఉండాలి" లేదా "తప్పనిసరి" అని అర్థం ఉందా అనేది మా నిర్ణయానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. "మే" అనే పదానికి సాధారణంగా "తప్పనిసరి" లేదా "చేయు" అనే అర్థం ఉండదు అనడంలో సందేహం లేదు. కానీ "మే" అనే పదానికి సందర్భం వెలుగులో "తప్పనిసరి" లేదా "తప్పదు" అనే అర్థం వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఒక బాధ్యతతో పాటు ఒక ప్రభుత్వ అధికారికి విచక్షణాధికారం ఇవ్వబడినప్పుడు, విచక్షణను సూచించే "మే" అనే పదాన్ని ఒక ఆజ్ఞగా భావించాలని కూడా స్పష్టంగా ఉంది. కొన్నిసార్లు, అధికారం మరియు బాధ్యత ఎవరికి ఇవ్వబడతాయి మరియు విధించబడాలని ఉద్దేశించబడిన అధికారం యొక్క ఉన్నత స్థితిని గౌరవించడానికి చట్టసభలు "మే" అనే పదాన్ని ఉపయోగిస్తాయి. ప్రస్తుత సందర్భంలో, సందర్భం నిర్ణయాత్మకమైనది. రూల్ 4 (2) లోని "మే" అనే పదానికి సబ్ రూల్ (1) లో ఉన్న విధంగానే ఆ నియమంలోని "మే" అనే పదానికి కూడా అదే నిర్మాణం లభిస్తే దాని మొత్తం ఉద్దేశ్యం దెబ్బతింటుంది (1) గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు సంబంధించి వారి కేసులను ట్రిబ్యునల్ కు నివేదించే విచక్షణాధికారం ఇప్పటికే గవర్నర్ కు ఇవ్వబడింది కాబట్టి, రూల్ మేకింగ్ అథారిటీ రూల్ 4 కిందకు వచ్చే ఇతర ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కంటే భిన్నంగా వారికి సంబంధించి ఒక ప్రత్యేక నిబంధనను రూపొందించాలని కోరింది. 1) మరియు రూల్ 4 (2) నిర్దేశించబడింది, లేకపోతే రూల్ 4 (2) పూర్తిగా నిరుపయోగం అవుతుంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, రూల్ 4 (2) ను అమలు చేయడం యొక్క స్పష్టమైన మరియు స్పష్టమైన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు

తమ కేసులను ట్రిబ్యునల్ ద్వారా విచారించాలని గవర్నర్ను అభ్యర్థించడానికి ఒక ఎంపికను కల్పించడం. గెజిటెడ్ ప్రభుత్వోద్యోగుల స్థితిగతులను పరిగణనలోకి తీసుకుని వారికి అలాంటి అభిప్రాయం తెలపడం సబబేనని రూల్ మేకింగ్ అథారిటీ భావించింది. అందువల్ల నిబంధనల ప్రకారం తన కేసును ట్రిబ్యునల్ కు రిఫర్ చేయాలని గెజిటెడ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చేసిన అభ్యర్థనను ఆమోదించాల్సిన బాధ్యత గవర్నర్ పై రూల్ 4(2) ఉందని హైకోర్టు చేసిన అభిప్రాయాన్ని అంగీకరించడానికి మాకు ఎలాంటి ఇబ్బంది లేదు. అటువంటి అభ్యర్థనను ప్రతివాది అంగీకరించారు మరియు ఆమోదించలేదు. అందువల్ల, నిబంధనల ప్రకారం ప్రతివాదిపై అప్పీలుదారు తన కేసును ట్రిబ్యునల్ కు రిఫర్ చేయడం కంటే, ప్రతివాదిపై తీసుకోదలచిన ప్రొసీడింగ్స్ ను హైకోర్టు రద్దు చేయడం సరైనదేనని మేము సంతృప్తి చెందుతున్నాము.

తదనుగుణంగా అప్పీలు విఫలం అవుతుంది మరియు ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.